

## Sosiaali- ja terveysvaliokunta

**Hallituksen esitys eduskunnalle eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain ja vakuutuskassalain voimaanpanosta annetun lain ja sairausvakuutuslain 16 luvun 1 §:n muuttamisesta**

### JOHDANTO

#### *Vireilletulo*

Hallituksen esitys eduskunnalle eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain ja vakuutuskassalain voimaanpanosta annetun lain ja sairausvakuutuslain 16 luvun 1 §:n muuttamisesta (HE 6/2023 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

#### *Asiantuntijat*

Valiokunta on kuullut:

- lakimies Noora Silmonen, sosiaali- ja terveysministeriö
- lakimies Ismo Heinström, Eläkesäätiöyhdistys - ESY ry
- toiminnanjohtaja Sari Kajaani, Vakuutuskassat ry

Valiokunta on saanut kirjalliset lausunnot:

- Finanssivalvonta
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- STTK ry
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei huomautettavaa:

- Akava ry

### HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain ja vakuutuskassalain voimaanpanosta annettua lakia sekä sairausvakuutuslakia.

Esityksen mukaan voimaanpanolakia korjattaisiin siten, että lisäeläkesäätiöt ja lisäeläkekassat, jotka olivat Finanssivalvonnan rekisterissä uusien eläkelaitoslakien voimaan tullessa, saavat jatkaa toimintaansa kumotun eläkesäätiölain tai kumotun vakuutuskassalain mukaisessa toiminta-

## Valiokunnan mietintö StVM 3/2023 vp

piirissä. Voimaanpanolakiin lisättäisiin myös säännökset sellaisten eläke-, lisäeläke-, sairaus-, hautaus- ja eroavustustoimintaa harjoittavien kassojen oikeudesta toimia vakuutettujen vähimmäismäärästä säädettyä pienemmässä koossa, joille on myönnetty tätä koskeva poikkeus kumotun vakuutuskassalain nojalla ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantuloa.

Sairausvakuutuslakiin tehtäisiin lakitekhninen korjaus.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

### VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Esitys liittyy vuoden 2022 alussa voimaan tulleeseen eläkesäätiöitä, eläkekassoja ja vakuutuskassoja koskevan lainsäädännön kokonaisuudistukseen ja siihen kuuluvaan voimaanpanolakiin (laki eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain ja vakuutuskassalain voimaanpanosta 951/2021). Esityksen tavoitteena on korjata voimaanpanolakiin jääneet puutteet lisäeläkesäätiöiden ja -kassojen toimintapiirin osalta sekä vakuutettujen vähimmäismäärää koskevan poikkeuksen osalta.

Voimaanpanolakiin ehdotetaan tehtäväksi tarpeelliset korjaukset, jotka selkiyttävät oikeustilaa sekä mahdollistavat lisäeläkesäätiöiden ja -kassojen toiminnan jatkumisen vanhassa toimintapiirissä. Lisäksi voimaanpanolakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan vanhan vakuutuskassalain (1164/1992) voimassa ollessa sääntöihin vahvistetun vähimmäisjäsenmäärän täyttyminen oikeuttaa jatkamaan toimintaa. Muutos mahdollistaa vakuutettujen vähimmäismäärää koskevan poikkeuslupan saaneiden työpaikkakassojen ja täydennyskassojen toiminnan jatkumisen.

Valiokunta pitää ehdotuksia perusteltuina ja kannattaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisen yhteydessä nostettiin esille myös mahdollinen tarve lisätä voimassa olevaan vakuutuskassalakiin (948/2021) säännös, jonka perusteella Finanssivalvonnalla olisi erityisistä syistä mahdollisuus myöntää jatkossakin kassoille laissa säädettyä vähimmäismäärää koskevia poikkeuksia vastaavasti kuten aikaisemman vakuutuskassalain 6 §:n perusteella.

Valiokunnan sosiaali- ja terveysministeriöltä sekä Finanssivalvonnalta saaman selvityksen mukaan poikkeuslupamenettelyä harkittaessa tulisi ottaa huomioon, onko kassojen talouden ja käytännön toiminnan edellytysten sekä vakuutettujen etujen kannalta tarkoituksenmukaista mahdollistaa voimaanpanolakiin sisältyvää siirtymäsäännöstä laajemmin jäsenmäärältään pienempien kassojen toiminta. Valiokunta pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveysministeriö seuraa vakuutuskassojen toimintaedellytyksiä ja ryhtyy tarvittaessa lainsäädäntötoimiin poikkeuslupamenettelyn mahdollistamiseksi jäsenmäärältään pienten, mutta kantokyvyltään kestävien, kassojen toiminnan turvaamiseksi. (*Valiokunnan lausumaehdotus*)

## Valiokunnan mietintö StVM 3/2023 vp

### VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

*Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 6/2023 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen.*

*Eduskunta hyväksyy yhden lausuman. (Valiokunnan lausumaehdotus)*

#### **Valiokunnan lausumaehdotus**

*Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa vakuutuskassojen toimintaedellytyksiä ja mahdollista tarvetta tulevaisuudessa kassan vähimmäisjäsenmäärää koskevalle poikkeuslupamenettelylle.*

Helsingissä 21.9.2023

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Krista Kiuru sd  
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok  
jäsen Kim Berg sd  
jäsen Bella Forsgrén vihr  
jäsen Hilkkä Kemppi kesk  
jäsen Terhi Koulumies kok  
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk  
jäsen Ville Merinen sd  
jäsen Ilmari Nurminen sd  
jäsen Minna Reijonen ps  
jäsen Anne Rintamäki ps  
jäsen Päivi Räsänen kd  
jäsen Pia Sillanpää ps  
jäsen Henrik Wickström r  
jäsen Ville Väyrynen kok  
varajäsen Milla Lahdenperä kok  
varajäsen Laura Meriluoto vas

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen